

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
S. Širila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 43.

V Mariboru, dne 25. oktobra 1900.

Tečaj XXXIV.

Volilno gibanje.

Dne 18. t. m. je bil v Ptujshod za-
upnih mož iz ptujskega, rogaškega, ormoš-
kega, ljutomerskega in gornjeradgonskega
okraja, da se zjedinijo o kandidatu za kmetsko
in peto skupino. Udeležencev je bilo blizu 70.
Predsednikom shoda je bil izvoljen deželni
poslanec dr. Jurtela. Volilci iz vseh okrajev
so izražali svoja mnenja. Zjedinili so se na-
zadnje ter enoglasno proglasili kandidatom
za kmetsko skupino dr. Mirosłava Ploja,
svetovaleca pri c. kr. upravnem sodišču na
Dunaju. Mož, prepričan katoličan in navdu-
šen Slovenec, je znan zaradi svojih duševnih
zmožnosti in svoje neutrudne marljivosti, saj
se je povspel, komaj 38 let star že do časti
dvornega svetnika, in prepričani smo, da bo
svoje zmožnosti in svojo delavnost obračal
sedaj predvsem slovenskim svojim volilcem
v korist. Kandidat ni neznan v svojem vo-
lilnem okraju. Rojen Ljutomerčan, je preživel
svoja dijaška prosta leta v Ptujshod in še sedaj
prihaja vedno na oddih v te kraje, kjer ima
v Murščaku in Zavrču lastna posestva. Vo-
lilci mu naj skažejo popolno zaupanje s tem,
da ga enoglasno izvolijo poslancem one
kmetske skupine, koja je nekđaj tako slavno
zastopal rajni Božidar Raič in za njim dr.
Lavoslav Gregorec.

Pri razpravi o kandidatu za V. kurijo so
vsi govorniki na zaupnem shodu priporočali
zopetno izvolitev dosedanjega poslanca
g. Josipa Žičkarja in shod je pritrdil
govornikom. Mi smo dobili naslednje poročilo
o tej stvari:

»Na poziv političnega društva »Pozor«
so danes v Ptujshod zbrani zaupni možje do-
tičnih sodnijskih okrajev po kratki debati
glede kandidata v V. volilni kuriji z večino
glasov izrekli, da ni vzroka odstraniti dose-
danjega zaslužnega poslanca te kurije in, da
se naj gsp. Josip Žičkar zopet kandidira za
V. kurijo.

Obenem se je naročilo društvenemu od-
boru, da to političnim društvom celega vo-
lilnega okraja naznani.

Zraven izjav političnih društev, ki smo
jih priobčili v zadnji številki in jih priobču-
jemo v današnji, še dobivamo iz vseh okra-
jev tudi od naših vrlih dopisnikov poročila
o kandidatu za V. kurijo. V kolikor nam
prostor dopušča, jih bomo danes priobčili.
Več poročil smo dobili iz Mozirja in okolice,
ki nam pojasnujejo, kako se je vršil tamkaj
dne 14. t. m. volilni shod, ki se ni izrekel
za Žičkarja.

Iz Mozirja se nam poroča: »Dne 14.
oktobra ni bilo v mozirski čitalnici velikega
shoda volilcev, ker jih je bilo vseh skupaj le
13; saj še načelnik čitalnični in drugi njeni
udje in sosedje niso ničesar vedeli o tem
shodu.

Kdo bo v V. kuriji izvoljen poslancem,
bodo pokazale volitve, najbrž bo Žičkar v
celi zgornji savinjski dolini izvoljen enoglasno.
Bila bi pa tudi od vernega ljudstva grda ne-
hvaležnost, ako bi tolikanj delavnega poslanca
zavrglo.

Iz Ljubnega v sav. dolini. »Čudne
reči se godijo. Na Lukeževo sem bil v Mo-
zirji na sejmu. Pravili so mi, da so ta trg

zadnjo nedeljo obiskali trije agitatorji iz Celja.
Pa niso šli noter v trg, ampak so ostali na
njegovem koncu proti Celji. Tam so šli v
gostilno in govorili za protikandidata Žič-
karjevega. Poslušalcev je bilo okoli 100, ena
ničla manj. Prosimo vas, agitatorji proti
Žičkarju, oglasite se pri nas, da vas vidimo,
čujemo in vam odgovarjamo. Pa ne tako
skriva, ampak naznanite dan in uro in kraj
svojih shodov!

Drugič so mi pravili, da zdaj pri neka-
terih nedeljskih zborovalcih straši. Lani so
namreč pri shodu zaradi ceste v Solčavo
klicali: živio Žičkar! letos pa istega od-
stavljajo od candidature. Tisti »živio«-klici
se vračajo, jih vznemirjajo in jim pravijo:
»Res, Žičkar ni mogel veliko doseči zaradi
nemške in češke obstrukcije, kakor noben
poslanec, a v deželnem zboru se je moški
potegoval za naš okraj!«

Tretjič so mi pravili, da je neki »vele-
posestnik«, ki ga pa v resnici nikjer ni, nekaj
brzojavkal. To so lepe reči, da nastopajo
sedaj naenkrat neznani nam veleposestniki v
boju proti Žičkarju!

Molčal bi bil, a resnica se mi smili. Naj
pa tudi svet izve, da mi gornjesavinjski flo-
sarij ostanemo Žičkarjevi! Ko bomo
prvič zopet plovili mimo Vidma, bomo za-
klicali: »živio Žičkar, naš najdelavnejši po-
slanec!«

Od Planine. Nekaterniki nam torej
odrivajo našega dosedanjega toli izvrstnega
zastopnika g. Žičkarja. Prvič pravijo, je peta
skupina za obrtnike. Žičkar pa ni obrtnik,
in kot tak ne more zastopati obrtnikov.

Listek.

Črtice iz zgodovine našega naroda.

2. Značaj starih Slovanov.

Predno začnemo opisovati naših pra-
dedov življenje, bode dobro nekaj izvedeti o
njih značaju; kajti potem nam bode vsaka
prikazen, ker iz značaja izvira, jasnejša, vsak
čin bolje razložen.

Slehern človek ima na sebi nekaj po-
sebnega, kar ga od vseh drugih razločuje;
to so poteze v obrazu, stas, hoja, govor, pred
vsem pa duševni znaki. Utegne se nagoditi,
da sta si brata za oko in uho podobna kakor
jajce jajcu, a dušnih lastnostij sta gotovo bolj
različnih. Ta posebnost, ki jo ima vsak, mu
pa tudi ostane, dokler živi. Kar trdimo o
posameznem človeku, to se da do neke mere
opazovati tudi na celi družini, na zlahti;
posebno markantno pa se drug od drugega
razločujejo rodovi. In tako se je tudi naš
slovanski rod že v praveku od drugih rodov
po posebnih mu lastnostih razločeval izrazito.

O telesnih posebnostih naših pradedov
nam je znano pač le jako malo, ne več, kakor
da so bili večinoma podolgovatih obrazov,
svitlorjavih las in take brade ter veliki in

močni, torej orjaški ljudje, kakoršne nahajamo
še danes med nami, kjer je slovanstvo ostalo
kolikor toliko nepopačeno, pristno. Spomi-
njamo, da ne gremo črez meje avstrijske,
Slovenec v okraju ljutomerskem, v Savinjski
dolini, po Kranjskem sploh, Čehov v Gani,
Hrvatov v Dalmaciji, ki so vsi izmed vseh
narodov naše mnogojezične države najvišje
in najlepše rasti in najmočnejših kit.

Dokaj več nego o telesnih nam je znano
o duševnih lastnostih naših pradedov. Vsi
inorodni poročevalci tiste dobe nam eno-
glasno pravijo, da so Slovani bili mehke,
nežne čudi, mirni, tihi, pohlevni in krotki.
Posebno so ljubili prirodo, ki je njih nežnemu
srcu bila neizcrpen vir najlepšega veselja;
vsled tega jim je obdelovanje zemlje bilo
najljubši opravke, kakor so se sploh najraje
bavili z mirnim delom. Grudi, ki so se je
bili enkrat lotili, so ostali zvesti, vlačuganje
jim je bilo zoprno. Radi so se tudi pečali
z obrtom in trgovino, v vseh svojih opravkih
pa bili marljivi.

Boja niso iskali ter ga začenjali, kakor
drugi narodi, brez potrebe, najsi je iz časti-
lakomnosti ali bojevitosti, ampak mir jim je
bil drag črez vse. Po orožje so segli le tedaj,
kadar so bili k temu prisiljeni, bodisi da so
moralali meje, ker so jim postale pretesne,
razmakniti, bodisi da so se, ki so svobodo

kaj ljubili, morali braniti napadalcev, po ka-
terih jim je pretilo robstvo; verjeti tudi
smemo, da niso ravno vsake krivice so-
vražnih sosedov voljno sprejeli; toda za go-
tovo vemo, da posebne vojne uredbe ali
vojne ustave, kakoršno na pr. nahajamo pri
starih Germanih in drugih bojevitih narodih,
niso gleštali. Vendar pa so bili, kadar je
postal boj neizogiben, hrabri, ljuti, sploh iz-
vrstni boritelji; sovražniki so se jih hudo bali.

Nadalje so Slovani bili odkritosrčni in
pošteni, brez zvitosti in goljufivosti, prav
kakor otroci; tatvine niso poznali. Kar jih
je pa nad vse sosedne narode povzdigovalo
najvišje, to je bilo njih dobro, blago srce.
Bolniki in ubožci so uživali pri njih posebno
usmiljenost, starci visoko blagočastje.

Do tujcev so bili izvenredno uljudni in
so sploh radi svoje človekoljubnosti sloveli;
gostoljubnosti nikjer ni bilo tolike, kakor pri
Slovanih. A ne le prijatelji so spoznavali njih
predobro srce, tudi sovražnikom se je odprlo,
kakor hitro je boj nehal; na slovanskega srca
plemenitost so se sovražniki zanašali, in se
niso varali, a varali so se žalibog mnogokrat
plemenitniki sami.

Njih srce pa ni bilo le dobro, ampak
tudi večinoma vedro; Slovani so radi bili
veseli, in veselo je bilo med njimi bivati.
Kaj ljubili so petje, godbo in ples, zlasti pe-

Drugič: Hribar se je umaknil Žičkarju pred tremi leti; spodobi se, da se zdaj Žičkar umakne Hribarju. Res je tako umovanje tu in tam nekatere napotilo, da so začeli premišljovati, ali bi volili Žičkarja ali ne. Ali ti razlogi so piškavi. Peta skupina ni samo za obrtnike, ampak je tudi za druge stanove, posebno tudi za kmeta. Katerega stanu pa je med štajarskimi Slovenci v najštevilnejši meri? Ne-li kmečkega? — Kateri stan pa je najbolj zanemarjen, če ne kmečki? Imajo res tudi obrtniki svoje težave. Ali večjih, kakor kmet, nima nihče. Obrtnik dobi za svoje delo vendar nekako plačilo, akoravno ne primerno. Med kmeti bi dobil obrtnik gotovo svoje primerno plačilo, ako bi mu bil zmožen plačati. Pa ta se vbija noč in dan, a leže čedalje bolj v dolgove. Sicer pa, ali zamore poznati težave obrtnikov samo obrtnik? Ne more jih poznati tudi akademično izobražen mož, ki med ljudstvom živi, z njim trpi in se zanj žrtvuje? Se-li ni gospod Žičkar vselej potegoval za vsaki stan, kjer koli je bilo treba? — Ako bi moral vsak zastopnik v državnem zboru biti istega stanu, kakor njegovi volilci, potem bi kmečki volilci morali imeti za poslanca same kmete. Potem bi se morala začeti stanovska politika med nami. Stan bi nastopal proti stanu. Tega pa mi kmetje ne zahtevamo; hočemo le take zastopnike, ki naše težnje poznajo, in se za nje tudi pošteno potegujejo. Da je pa gsp. Žičkar tak zastopnik, tega so prepričani vsi okraji, ki so ga volili v peti skupini l. 1897. On je storil za nas toliko, kolikor sploh poslanec za svoje volilce storiti zamore. Njegovo prizadevanje, njegovo neumorno delovanje ga je pokazalo kot uzonega državnega poslanca. Zato ga hočemo zopet imeti za poslanca. Častitati si moramo, da imamo takega kandidata. Hočemo ga, ker ga imamo za najposobnejšega. Kaj pa imamo zoper drugi razlog, da bi Žičkar moral odstopiti Hribarju na ljubo? Saj ni bilo pred tremi leti nobene take pogodbe. Med seboj se gospoda nista tako pogodila; volilci pa tudi niso tako govorili: »zdaj Žičkar, prihodnjič Hribar.« In volili so z veliko večino Žičkarja. In zdaj, ko se je g. Žičkar pokazal tako izvrstnega zastopnika, zdaj bi se moral žrtvovati! Katoliški in zavedni Slovenec, kje bi bila tvoja hvaležnost, kje tvoja značajnost?! Žičkar se ni spremenil v svojih nazorih in je spolnil v najobilnejši meri svojo nalogo kot poslanec. Torej le štajarski Slovenci bi se v teh treh letih toliko spremenili, da bi zavrgli svojega zvestega poslanca! To ni mogoče! Zato bomo volili zopet Žičkarja. On je značajan, neumorno delaven mož, na-

rodniak od nog do glave, požrtvovalen in kot bivši poslanec toliko zaslužen, da bo še tudi za naprej nosil našo zastavo, na kateri je zapisano geslo: vse za vero, dom, cesarja, in da še se bo tudi zanaprej tako vro potegoval za naše slovenske delavske stanove, ki volijo v peti kuriji, za kmeta, obrtnika in delavca.

Iz Trbovelj nam pišejo: »Dne 21. t. m. popoldne je priredilo »Slovensko katoliško delavsko društvo« v Trbovljah javen shod, katerega je otvoril čast. gosp. ondodni župnik s pozdravom navzočih. Govoril je potem Gostinčar o vzrokih ljudske bede, dalje o državnozborni volitvi, pri kateri točki je pojasnil načelne točke posamnih kandidatov, ki nastopajo v tem volilnem okraju. Zborovalci so pritrdili kandidaturi g. Žičkarja. Razgovarjalo se je tudi o splošni krščansko-socialni rudarski organizaciji, za kar so bili navzoči popolnoma vneti. Društveni tajnik je navduševal navzoče k vztrajni delavnosti in neustrašenosti napram nasprotnikom. Slabo vreme je sicer zadržalo marsikoga, da ni prišel na shod, kljub temu se je shod zvršil povoljno.

* * *

Mi smo za to številko izbrali le dopise iz spodnjih krajev dolneštajarske pete kurije. Za zgornje kraje prinašamo itak sklep zaupnega shoda v Ptuj, na katerem so bili zbrani volilci iz petih sodnijskih okrajev, iz ptujskega, rogaškega, ormoškega, ljutomerskega in gornjeradgonskega. Ob enem se lahko opomnimo izjav kozjanskega in slovenjegraškega političnega društva za Žičkarja, ki smo jih prinesli v zadnji številki.

Naj bo k tem za Žičkarja ugodnim poročilom še našemu uredništvu dovoljeno, povedati par besedi: Res je, da naš list toplo priporoča Žičkarjevo kandidaturo za peto skupino. Ne storimo pa tega, kakor smo sedaj že ponovno povedali, iz kakih strankarskih razlogov, ampak ker smo prepričani, da zahteva to od nas politična poštenost. Žičkar je bil doslej poslanec te kurije in je svoje poslanstvo marljivo in vestno izvrševal. Tega mu nihče ne more odrekati in mu v istini tudi nihče ne odreka. Celo načelni njegovi nasprotniki mu dajejo le dobro spričevalo. Ker pa je Žičkar doslej vzorno izvrševal svoje poslanske dolžnosti in ker še tudi naprej vstraja na starem programu štajarskih Slovencev pri kandidaturi za V. kurijo, katero je dosedaj zastopal, za to smatramo za svojo dolžnost, da krepko podpiramo njegovo kandidaturo. To smo izjavili takoj

po celjskem zaupnem shodu in to smo dosedaj tudi v vsakem listu ponavljali. Naše počenje torej ni perfidno, ni nepošteno, ni zahrbtno, ampak premišljeno, dostojno in javno. Vsak ve, za koga se mi potegujemo in zakaj.

In tudi to nam mora vsak trezen politik pripoznati, da če delamo res tudi z navdušenjem za Žičkarja, vendar pa vedno stvarno in brez strasti. Vestno se ogiblamo vsega, kar bi moglo dati povod h kaki načelni neslogi na Štajarskem. Mi imamo vedno pred očmi slogo štajarskih Slovencev. Ako se ločimo, trpele bodo le naše narodne pravice in omajale se le naše slovenske postojanke. Nad neslogo veselili bi se samo spodnještajarski Nemci in nemškutarji. Seveda mi ne moremo svojih katoliških načel darovati tudi slogi in jih nikdar ne bomo. Toda mi smo mnenja, da še to dosedaj ni bilo potrebno. Na Štajarskem naši vodilni politiki dosedaj še vedno pripoznavajo veljavnost in potrebo katoliških načel tudi v politiki. Vemo, da marsikaterega štajarskega katoličana vznemirja pisava nekaterih izvenštajarskih listov, v katerih štajarski dopisniki na nečuden način psujejo našo duhovščino in v katerih se očitno delo na razkol štajarskih Slovencev v katoliško in liberalno stranko. Toda tolažimo se z istinitim dejstvom, da imajo naši najuplivnejši posvetni politiki pri tem počenjanju popolnoma čiste roke in da še se ta strankarska gonja na Štajarskem ni pojavila v politični javnosti. Kakor hitro pa bi se to zgodilo, bomo tudi mi na svojem mestu za odločen odpor. Omenjeni dopisniki so le ljudje, ki še se ne zavedajo daleko-sežnih posledic svojih besed.

Da smo to izjavili, potrebno se nam je zdelo tudi z ozirom na naše v sedanji volilni dobi toli marljive dopisnike. Mnogi najdejo svoje dopise pristržene ali pa jih sploh ne najdejo. Naj se ne hudujejo radi tega nad nami, storili smo vse to iz dobrih razlogov, katere smo pojasnili v prejšnjem odstavku. Tudi Hribarjeve osebe in imena se ogiblamo kolikor mogoče, ker še nismo dali slovesa upanju, da gsp. D. Hribar ne sprejme kandidature nasproti Žičkarju, posebno sedaj ne, ko vidi, da nekateri brezvestni ljudje v izvenštajarskih listih tako očito zlorablajo njegovo osebo in ime v liberalno-strankarske namene. Ako pa ostane Hribar Žičkarjev protikandidat in ne zavrne neprikrito napominane pisave v izvenštajarskih listih, potem pa se gotovo ne bo čudil niti on niti kdo drugi, da se tudi mi bavimo natančneje z njim in njegovim miliejem. Svoje dopisnike pa prosimo, naj nam nadalje še ostanejo

vali so radi, vsi, moški in ženske. Po hiši in dvoru, po logu in polju se je od ranega jutra do trde noči razlegal slovanske pesmi glas. Niti zima, niti mraz, niti golota telesa, niti slaba hrana Slovanu ni mračila lica, vedno je bil dobre volje, dokler je bil na svoji dragi mu grudi varen.

Pa tudi v glavi našim pradedom ni manjkalo. Bili so bistrega uma, vsled tega vse kmalu zapopadali ter za vsako delo, dasi tudi novo, bili jako spretni.

Končno še hočemo omeniti, da so žene spoštovali kot prirejene jim družice in zakonsko zvestobo varovali strogo.

Kakor pa ni človeka, ki bi imel le dobre lastnosti, tako ga tudi ni rodu, ki bi ne bil brez peg. In tako so tudi naši pradedje imeli svoje slabosti. Kot prvo imenujemo nesloženost. Preradi so odpirali svoja dobra srca tistemu vragu, ki seja prepri in razprtijo, ter čislali ono prilizavo uteho, ki sledi zmagi in osveti, više nego blagoslov, ki ga rodi sloga. Druga slaba lastnost naših pradedov pa je bila, da so vsled nekake krive ponižnosti vse, kar je bilo tujega, čislali nad svoje in sprejemali slastno. Tuj človek, tuja šega njim je bilo več od domačega. Tujcu se je izkazovala pretirana gostoljubnost, njemu se je verjelo in zaupalo bolje nego domačinu; tuje šege in navade so se posnemale, istotako tuj jezik,

domače pa se je potiskalo v kot. Tretji greh naših pradedov je bil brezskrbnost, lahkoživost, da ne rečemo lahkomišelnost; skrbelo in živelo se je od danes do jutri. Preteča nevarnost se ni uvaževala, dokler je bila še majhna; še-le če je vzrastla nad glavo, se je začelo misliti, kako bo treba se ji ustaviti; seveda je mnogokrat bilo prepozno. Tudi se je kaj rado veseljačilo; iskali so se zato razni povodi, zlasti pa tedaj ni bilo mere, kadar je bil tujec v hiši.

Ali ne čutimo živo navedenih treh zlih lastnostij v našem rodu še danes? Koliko so nam že škodovala, koliko še bodo!

3. Jezik.

Kakor smo že gori rekli, so stari Slovani govorili en jezik. Kakšen je ta bil, to se natanko ne ve, ker iz te dobe nimamo pisanega spomenika. Najstarejši vzorci, ki je gleštam, nam kažejo jezik 10. ozir. 11. stoletja torej dobe, ko je velik del Slovanov že bival daleč od pradomovine in jezik teh od govorice onih, ki so ostali doma ali bliže doma, se bil že nekoliko razdaljal. Vendar se da prvotni jezik vsaj približno sestaviti, ako se iz najstarejših spomenikov slovanskih razrečij posname to, kar imajo skupnega. Tega dela nam doslej še sicer ni opravil nikdo,

a ni dvoma, da ne bo več dolgo čakati. Koliko pa iz slovanskih razrečij, ki se govore, lahko na kakovost skupnega jezika sklepamo sami, bil je na besedah in oblikah bogat, čvrst, gibek in blaglasen. Seveda se ta jezik ni govoril po vsej slovanski zemlji popolnoma enako. Saj se na pr. naša slovenščina celo v vsaki vasi zavija nekoliko drugače. Tako se je tudi stara slovanska govorila v raznih narečjih in prav gotovo že koncem 5. stoletja v vseh teh, iz kojih so se razvile ruščina, poljščina, lužička srbsčina, češčina, srbohrvaščina, bulgarščina in naša slovenščina. Ta narečja pa so zopet imela podnarečja, ki pa se tudi niso govorila povsod enako.

Smešničar.

Vesten stražnik. Vojaški poveljnik je dal tik trdnjave na primernih prostorih nasaditi sadno drevje. Ko stražnik hodi ravno pod jednim takim drevesom, pride mimo poveljnik ter ga vpraša: »Kaj storiš, ako pade jabolko z drevesa?« Stražnik odgovori: »Vsako zaženem takoj nazaj na drevo!«

Izmed v slami spečih delavcev začne Tine Miha tepsti. Mihec jezen: »Kaj me po glavi biješ?« Tine: »Oprosti mi, sanjal sem da smo mlatili.

zvesti in naj nam le odkrito poročajo o vsem, kajti za nas so informacije velevažne, četudi vsega iz obrazloženih vzrokov ne moremo spraviti v javnost.

Toliko smo hoteli reči, da nam nihče ne bo pozneje očital, da smo perfidni in zahrbtni.

Kdor drugim jamo koplje, sam v jamo pade.

Na podlagi tega, kar se v Wisenjakovih računih nam Mezgovčanom ni prav zdelo, napravili smo pritožbo na občinski odbor. Z dopisom z dne 21. januarja 1900 dobili smo odgovor podpisan od Wisenjaka, Andraža Klajžar, Tomaža Šegula, Franca Mikša, Antona Brumen, Franca Janžekovič, Franca Tobias, Jakoba Petek, Antona Zagoršek, Franca Vajda, Petra Zorko, Janeza Petek. V tem odgovoru pravijo, da so v seji dne 21. prosinca »vse dobro pretresli, da niso našli nobene krivde pri računu, marveč je vse v dobrem redu.« S takim odgovorom Mezgovčani niso mogli biti zadovoljni, tem manje, ker se v prvi točki trdi, da so bile pobotnice računu priložene — (bili so štirje Mezgovčani naenkrat navzoči, pa njih nobeden ni videl!) — v deseti pa, da je Franc Roškar dolg plačal, da pa je račun sklenjen in se znesek ne more notri staviti. Pritožili so se na deželni odbor, in prosili, da ta pošlje komisarja, kateri naj račune občine Slomi pregleda. Deželni odbor ni ustregel tej prošnji, izročil je stvar okrajnemu odboru, kateri je poklical župana Wisenjaka na odgovor. Župan je dal odgovor. Potem pa je hitro ovadbo napravil proti Mezgovčanom na kazensko sodnijo in je »ponižno prosil za obravnavo radi obrekovanja.« Ker ta ovadba sodniji ni bila jasna, njo je župan Wisenjak sam na zapisnik tako popravil, da je tožil Mezgovčane radi razžaljenja časti, ker so ga isti v ovadbi pri deželnem odboru v Gradcu po krivem obdolžili uradnega poneverjenja. Pri prvi razpravi je tirjal obsodbo deveterih Mezgovčanov. Sodnik mu ni mogel ugoditi, ampak je razpravo preložil. Pri drugi razpravi je Wisenjak tirjal, da plača vsak Mezgovčan 25 gld. kazni, vsi skupaj vse stroške, da napravijo neko izjavo. Mezgovčani se niso vdali. Ostali so pri tem, da občinski račun za leto 1899 ni v redu, ker zaslužek za trije dne 3. prosinca t. l. ni bil vpisan, ker so bile izpuščene obresti, ker se ni vpisal od Franca Roškar plačan znesek. Johan Wisenjak je tajil, da bi bil pozneje, t. j. po 3. prosincu te občinske račune popravil, in je trdil, da od Franca Roškar prejetega zneska ni mogel več vpisati, ker je bil račun dne 31. dec. že sklenjen! Povedal pa ni, zakaj ga ni sproti vpisal, ali vsaj meseca decembra, ko je za to bilo dovolj časa! Skliceval se je na odbornike, posebno na Antona Zagoršek, kateri je na računu podpisan kot »kasir«, trdeč, da bodo ti vse njegove navedbe potrdili. In res, sodnik je razpravo v drugič preložil! K tretji razpravi je prišel odbor občine Slomi. Kot priča je prvi izpovedal »kasir« Zagoršek. O računu ni vedel prav nič gotovega, ni sprejemal nikoli denarja, denarja, nikoli izplačeval, ključ kase je izročil že davno županu Wisenjaku, ker on posla ne razumé; vendar je račune podpisal kot kasir. Tudi drugi zaslišani občinski odborniki slomski niso mogli tega pod prisego potrditi; Wisenjak je slednjič sam privolil, da se večina odbornikov ni zaslislala, od tožbe pa ni hotel odstopiti, akoravno mu je sodnik to svetoval. Mezgovčanom ni hotel prizanesti, ker se ga nismo bali, ampak se pritožili na deželni odbor za naše pravice. Sodnik je moral soditi; odklonil je tožbo Wisenjaku in vse obtožene Mezgovčane popolnoma oprostil. Ko je sodnik razloge sodbe povedal, povedal je tudi gosp. Johanu Wisenjaku, da ima vsak davkoplačevalec pravico, se pritožiti zoper občinske račune, da to nikakor ni obrekovanje ali razžaljenje časti; da so imeli

Mezgovčani povod, pritožiti se, ker je razprava pokazala, da pri računih za občino Slomi za l. 1899 ni bilo vse v redu itd. Tako se je končala tožba, s katero je hotel predstojnik Johan Wisenjak devet kmetov iz Mezgovca »pritisniti« za 225 gld. in stroške! To 'si bomo zapomnili mi; naj si pa zapomnijo tudi vsi drugi, da bodo znali posvetiti Wisenjaku, kadar se pri njih oglasi kot »kmet« zaradi volitve, ali kot kurator Ptujčanov.

Tudi to se ne sme pozabiti, da se je Wisenjak pri sodniji izgovarjal, da ni mogel v sobi ostati, ko so Mezgovčani račune pregledovali, ker je bila njegova žena na smrt bolna (in je rekel »zu die tod krank«), da pa Mezgovčanom o tem doma ni vedel ničesar povedati, čeravno bi imeli mi z njim in njegovo ženo gotovo toliko usmiljenja, da bi bili šli domu in bi bili drugokrat spet prišli. Mezgovčanom je Wisenjak, ko so pregledovali občinske račune, postavil po dne luč na mizo — v zasmehovanje. Mi mu svetujemo, naj sedaj posveti v jamo, katero je drugim kopal, v katero pa je sam padel! —

Politični ogled.

Volilno gibanje. Vse kaže, da Francelj Girstmayer v svojem dosedanem volilnem okraju ne bo več izvoljen. Volilci ga ne marajo, ker bi radi imeli boljšega poslanca. Radovedni smo, ali bo se sedaj Francelj prišel zopet slovenskim kmetom ponujati. Potem ga naj le vprašajo, zakaj je pomagal na Dunaju delati nemir v zbornici, da na ta način tudi skrbni poslanci niso mogli ničesar storiti za kmetški stan. Sicer pa ne kaže, da bi Slovenci sprejemali take poslance, katerih Nemci več nočejo. — V Trstu so slovenski delavci na južni železnici ustavili delo. Socialni demokrati so porabili to priliko, se postavili za delavce ter se jim nalagali da so slovenski tržaški voditelji za hrbtno z Židi mešetarili. To sumničenje je Slovincem v Trstu obtežilo stališče za volilno borbo. — Nasprotniki Pogačnika, dosednjega poslanca gorenjskih kmetških občin na Kranjskem so raznesli vest, da bo proti njemu kandidiral njegov tovariš v klubu Povše. Pa ni res, to se je pisalo samo, da se naredi kaka zmešnjava.

Večina v prihodnjem državnem zboru. Zastopniki Jugoslovanov, konservativnega češkega veleposvestva in katoliškega centroma so imeli dne 22. oktobra na Dunaju posvetovanje o postopanju teh strank v bodočem državnem zboru. Gotovo je, da bodo imenovane skupine v prihodnjem državnem zboru zopet združene in da se bodo trudile na vse moči, da se obnovi prejšnja državno-zborska večina. Toda starega, nezanesljivega Poljaka Javorskega si ta večina ne bo smela več voliti načelnikom.

V Nemčiji je odstopil državni kancelar princ Hohenlohe, ker je bil prestar in vročerkvemu cesarju premalo bojaželjen. Na njegovo mesto je prišel dosednji vodja zunanje politike grof Bülow.

Holandska kraljica Viljemina se je zaročila z vojvodom Henrikom Meklenburg-Sverin.

Visoka bolnika. Saški kralj je nevarno obolel. — Nemška cesarica, udova je na smrt zbolela.

Volitve v angleško spodnjo zbornico so završene. Izvoljenih je 332 konservativcev, 68 liberalnih unionistov, 187 liberalcev in zastopnikov delavcev ter 82 irskih nacionalistov. Vladna večina znaša le 120 glasov.

Buri vstrajajo! Transvalsko poslaništvo v Bruslju javlja, da bodo Buri vstrajali v boju, če treba tudi na leta. Boj bode končan, ko bodo vsi Buri poraženi. Burski general Dewet je izdal proklamacijo, v kateri izjavlja, da bo dal ujeti vse Bure, ki se ne bodo ho-

teli dalje boriti. To je Angleže tako ustrašilo, da njihovi listi zahtevajo, naj se vsem Burom, ki so še ostali v Pretoriji, takoj zarubi premoženje, ker sicer bi utegnili premožnejši Buri iz Pretorije podpirati dolgotrajno vojno.

Dopisi.

Iz Maribora. (»V Ljubljano jo dajmo!«)

Naš mestni magistrat je sicer hotel prepričati, da bi je ne dali v Ljubljano, pa smo jo vendar dali. V soboto je namreč magistrat prepovedal, da se dne 21. oktobra ne sme v »Narodnem domu« igrati Ogrinčeva veseligrada »V Ljubljano jo dajmo«. Pa odboru naše čitalnice ta prepoved ni bila nič všeč in se je pri namestništvu pritožil zoper to prepoved. Pomagalo je. V nedeljo je že vedel naš magistrat, da namestništvo ni njegovega mnenja, prepoved je bila preklicana in v Narodnem domu so igrali »V Ljubljano jo dajmo!«. Dež je lil v nedeljo večer, v kljub temu se je zbralo še lepo število gledalcev pri predstavi. Najbolj je ugajal pri igri seveda šaljivi Srebrinov hlapec Pavel. Pa je tudi igral tako spretno, da ga je bilo veselje gledati. Srebrinova žena Rotija je bila uzorna v svoji ulogi kot skrbna, za srečo svojega otroka čuteča in zavzeta žena. Tudi značaj njenega moža, trmastega, v globini srca pa vendar le dobrega slovenskega bogataša, se je izborno izvajal. Ljubezniva in živahna Marica si ni osvojila samo srca dr. Mirka Snoja, ni omehčala samo svojih skrbnih starišev, ter si pridobila s svojim izrazitim igranjem tudi priznanje in naklonjenost gledalcev. Istotako je ugajal njen srečni zaročenec dr. Mirko Snoj. Samo z dekle Nežo je bil križ. Morala bi igrati ujedljivo žensko, ki hoče nepoklicana tudi ob vsaki nepripravi priložnosti kazati svojo strogo vernost, samo da bi sebe povzdigovala in druge poniževala. Ako bi se uloga igrala resno, naravno, dobro, nihče ne bi ugovarjal. Toda uloga se ravno pri govorih o svetih rečeh ni igrala resno in zato se z ulogo ni obsojal značaj Nežin, ampak smešne so postale le resne in svete reči. Žal, da se je to zgodilo!

Ker pa menimo, da v tem ni bilo od nobene strani kakega namena, prosimo le, da se v prihodnje pri takih stvareh bolj pazi. Zeleli bi ob tej priliki, da se tudi nekateri neumestni izgovori, med te prištevamo tudi one o advokatskem stanu, izpuste, ker itak za celotni utis niso potrebni, a žalijo pa le. Vsak stan je častivreden, četudi tuintam vsak posameznik ne. Sicer pa moramo izreči svojo zahvalo tudi intendanci, ki s tolikim trudom skrbi za našo zabavo. Vemo, da je kritikovati lahko, za to pa tembolj cenimo delo onih za kulisami skritih sil. Da bi zopet kmalu gledali uspehe njihovih skrbi in trudov!

Sv. Pavel pri Preboldu. Pretečeno nedeljo smo obhajali tukaj Slomšekovo slavnost. Zbralo se je toliko domačega ljudstva, da je bila prostorna sobana pri peku čisto premajhna. Po običajnem pozdravu se spomni prvi govornik najprej presvitlega cesarja, kojega 70letnico letos obhajamo in preide na Slomšekovo stoletnico, opiše njegova mlada leta, ki so polna podučljivih nauk za otroke in stariše in govori potem bolj obširno o Slomškovi ljubezni do maternege jezika, ki ni bila samo narurna ljubezen, ampak je imela vzrok v njegovi skrbi za pravi blagor Slovencev: materni jezik je varuh sv. vere. Dve reči so nam potrebne, kakor dve očesi: materni jezik in sv. vera. Potem govori o Slomškovem delovanju za povzdigo dobre slovenske književnosti. Ta zasluga je tem večja, ker vemo, kako potrebno je dandanes dobro berilo. Drugi govornik gsp. učitelj Pečar je imel podučljiv govor za sadjarje. Nato so šolarji deklamovali nekaj mičnih Slomškovih pesmi: Angelj varuh, Veselja dom, Boštjan golflan, najboljši vince, zvonček vesti, pohvala sv. križa, slaba tovaršija, mlado jagnje, predica, in slednjič so igrali zapuščena si-

rota. Te pesmi so bile najlepši opis njegovega blagega duha — tem lepši, ker smo jih slišali iz ust nedolžnih otrok. K sklepu pa je bil srečolov. Ljudje so se zadovoljni vrnili na svoj dom.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Cenjenim našim naročnikom!

Kdor je nov naročnik in nam kaj pošilja, naj to izrecno pove. Ta mali trud nam mnogo mnogo dela prihrani, ker smo z delom itak preobloženi. — Stari naročniki naj izvolijo blagohotno pri pošiljavi naročnine, pri reklamacijah itd. zapisati število, ki je zapisano na adresnem zavitku. — Reklamacije v odprtih pismih so poštne proste. — Nekateri naročniki dolgujejo naročnino že po več let. Kdor list redno sprejema, podaja se v dolg in se zaveže s tem dolg poravnati vsaj do konca leta. — Ako bi kedo list po dvoje dobival, naj enega vrne. Istotako naj list vrne, kdor noče več biti naročnik. — Prosimo uljudno, naj se uvažajo ta naša navodila! Naročnina pod 1 krono se navadno ne sprejema. Ali radi važnosti ravno sedanjih državnozbornih volitev sprejememo izjemoma tudi nove naročbe za mesca november in december: 70 vin. (poštne znamke v zapečatenem pismu).

Upravništvo.

Za volilno dobo. Prosimo somišljenike prav iskreno, naj nam pridno poročajo o volilnem gibanju. Vsaka posameznost je zanimiva, in četudi ni za javnost, vendar važna in poučna za nas. Na vprašanja o volitvah volilnih mož odgovorimo prihodnjic. Somišljeniki, pazite na občinske razglase.

Imenovanje. Finančno ravnateljstvo je imenovalo finančnega koncipista g. dr. Josipa Povaleja v Mariboru finančnim komisarjem ter gsp. dr. Valentina Kermavnerja davčnim nadzornikom, ob v IX. činovnem razredu.

Zahvala. Gosp. dr. Jurtela blagovoli je polenski šoli štirideset kron podariti, za kar mu šolsko vodstvo in krajni šolski svet tem potom najpristrčnejšo zahvalo izrekata.

Notarsko službo v Šoštanju opravlja kot namestnik gsp. notar Baš iz Celja, tako dolgo, da bode nov notar postavljen na to mesto, ki je razpisano do 4. novembra.

Ljudsko štetje. C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru nam je poslalo ta-le odlok: Ker se mora pri ljudskem štetju v januarju 1901 starost in pristojnost vsake pojedine osebe natanko zapisati, se vsakdo pozivlje, da si že sedaj svoj krstni list in domovnico, oziroma delavsko ali poselsko knjigo ali pa izkazno listino priskrbi, katere se bo morale komisarjem za ljudsko štetje pokazati. Posebno se pozivljejo gospodje posestniki hiš, očetje družin in delodajalci, da skrbijo za-to, da se morejo komisarjem za ljudsko štetje natančni in zanesljivi podatki o starosti in pristojnosti hišnih prebivalcev, družinskih članov in poslov naznaniti. Delodajalci, kateri dajajo delo osebam brez delalske ozi-

roma poselske knjige, se bodo po obstojnih postavnih predpisih strogo kaznovali.

Iz šole. V risarsko šolo na Dunaj je odšel učitelj celjske okoličanske šole gsp. E. Šmorancer. Gospica Adela Fabiani pride v Leskovec, Zof. Praprotnik k Št. Andražu v Slov. gor., M. Voltar k Sv. Janžu na dr. p., gsp. K. Kobale v Novocerkev. V pokoj gre gsp. učitelj J. Kunštič v Trbovljah.

Tiskovni pogrešek. V zadnji številki se nam je ukradel v drugi članek neljub tiskovni pogrešek. Stati bi moralo, da Wisenjak računi za pisarno 5 gld., ne pa 59, kakor je stalo.

Ljutomer. V tukajšnjo šolo realko se bodo sprejemali učenci v soboto dne 3. novembra ob 9. uri predpoldne v stari šolski sobi na glavnem trgu v Ljutomeru. Vsaki učenec, kateri vstopi na novo, naj s seboj prinese zadnje šolsko naznanilo.

Iz Savinjske doline se nam poroča, da se ondi nekateri naročujejo na »Štajerca«, ker je ta tako po ceni. So pa to večinoma taki ljudje, ki so somišljeniki »Rdečega praporja« in »Rodoljuba«. Kako naglo se najdejo lepi bratci! Nekateremu človeku je pač vsak list dober, samo da čez duhovnika vleče! Bog ve, če se bodo ti bratci tudi pri volitvah znašli!

Iz Vuzenice se nam poroča, da so širili nemški listi neugodne reči o tamošnji občinski blagajni. Vsled tega je poslal deželni odbor gsp. Erberja in Kresniga na preiskavo, ki pa sta našla občinsko blagajno v popolnem redu.

Mrtvega so našli dne 22. oktobra jutraj pod stolpom cerkve sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru delavca Sabernika. Vzrok nagle smrti neznan.

Trgatev v okolici Konjic je končana. Vinogradniki so dosti manj nabrali, kakor so spomladi pričakovali. Kapljica je izvrstna. V Špitaliču pri Konjicah so pa imeli tako izvrstno trgatev, kakor že dolgo ne.

Na Bučah se je ponesrečil na rožnovensko nedeljo cerkveni strelec Eržovar. Nabijal je možnar z vso silo tako, da se je vnel smodnik in je nastal grozni pok. Strelcu je smodnikova sila razdrapala obraz in ga močno poškodovala.

Občinske volitve v Št. Jakobu v Slov. goricah se bližajo. Vsa znamenja kažejo, da bo Škofu odklenkalo. V »Slov. Gosp.« bomo postavili potem Gregi lep spomenik!

V volilnem okraju Ptuj-Ljutomer se bo v sredini meseca novembra predstavljaj volilem njih kandidat gsp. dr. M. Ploj.

Iz ormoške okolice. Ormoški Nemci so dosegli, da imajo svojo nemško šolo. Poslopje je gotovo in sedaj se bode v kratkem s pomočjo njihovih somišljenikov na slavnostni način isto otvorilo. Vse je dobro, privoščimo jim, da imajo sami zase nemško šolo, naj bi le okoličanom s tem ne bili napravili toliko stroškov, da si moramo sedaj sami postaviti šolsko poslopje, (No bar bomo imeli tudi svojo) oni pa pri tej priložnosti ljudem vse drugače obračajo. Glejte jih, sedaj se potrebujejo šolarjev in ker imajo nemških premalo, lovijo tuje in to iz okolice in sosednih far, obetajo jim vse forme. Pravijo, saj naša šola ne bode nemška, temveč le nemško-slovenska, okoliška pa slovensko-nemška, le k nam pridite. Oznaniti so dali, da bodo v nedeljo zapisovali iste, ki hočejo vstopiti v njihovo mestno »ekstra« šolo. Ljubi »Slov. Gospodar«, pridi tedaj v nedeljo teh narodnih Judežev gledat, katerim je šola, kakor je bila do sedaj, premalo, in kateri bodo svoje otroke šli prodajati Nemcem. Sramota vsem! Žal, da jih je več takih, ki morajo ormoške purgarje ubogati in storiti, kar oni želijo. Bog bodi z nami in nas varuj takšnih prijateljev, bodemo že tudi svojo reč dosegli, ker je pravična.

Iz Jarenine. Kljub silno neugodnemu vremenu še je vendar došlo precej vrlih mož

na nedeljski shod jareninskega političnega društva. Društveni predsednik se je v svojem pozdravnem nagovoru spominjal 70letnice svitlega cesarja in povdarjal pomenljivost letošnjega leta, v katerem obhajamo Slovenci stoletnico škofa Slomškega in pesnika Prešerna, ki sta s svojim delovanjem utrdila obstanek Slovencev in utemeljila vsestranski narodni in kulturni razvoj in napredek našega naroda. Omenil je najveličastnejšega in najimenitnejšega zbora v tem letu, II. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani, ki je vsem dobrosmiselnim Slovincem podal načela in vodila edinoprava, po katerih bi se naj tudi v bodoče uravnalo življenje in delovanje posameznikov, kakor tudi celega naroda slovenskega. — Najprej se je vršil društveni občni zbor. Poročilo o društvenem delovanju v drugem letu društvenega obstanka je bilo sila zanimivo. Društvo je imelo v tem letu v osmih župnijah svojega delokroga 167 udov, 24 več nego prvo leto. Dohodkov je 130 kron 50 vin., stroškov pa 68 kron 70 v. Priredilo je 8 političnih shodov, na katerih je bilo govorjenih 24 govorov; na shodih so nastopili poleg drugih kot govorniki tudi štirje kmečki posestniki, na kar je društvo posebno ponosno. S shodoma v Jarenini in pri Sv. Jakobu lansko jesen je društvo doseglo, da ste se ustanovili v obeh župnijah kmetijski zadrugi; na štirih shodih letošnjega leta pa se je soglasno odobril od vsakokrat mnogobrojnih navzočih volilcev izstop naših poslancev iz deželnega zbora. Poslanec Robič je na letošnjih društvenih shodih poročal trikrat, poslanec Lendovšek pa dvakrat. Društvo je to leto ustanovilo eno novo ljudsko knjižnico ob meji, lani ustanovljene pa še je založilo z večjim številom knjig. Poročilo je bilo vsprejeto s splošnim odobravanjem. Na to je bil s vslikom izvoljen novi odbor. Po skončanem občnem zboru nastopi kot govornik učni prefekt A. Korošec iz Maribora, ki v poljudnem govoru kaj jasno razpravlja naše gospodarske razmere. Končal je z besedami, naj kmetje-volilci tirjajo od svojih kandidatov za drž. zbor, da se vsi odločno zavzamejo za kmečke koristi in se potegujejo za izboljšanje žalostnih razmer na kmetih. Govorniku ves zbor izreče zahvalo za vrlo podučne besede. Za njim spregovori namesto zadržanega kmeta Roškarja o letošnjih državnozbornih volitvah društveni predsednik. Vážne so te volitve. Naša kandidata v kmečkih občinah in v peti kuriji, prof. Robič in kmet Mlakar, zaslužita popolno naše zupanje. Treba vse storiti, da bo prof. Robič izvoljen še z večjo večino glasov kot l. 1897, kmet Mlakar pa da zmaga v peti skupini. Volitvena pravica je imenitna, zato jo treba izvrševati, treba pa vsikdar dobro voliti, voliti zanesljive, krščansko-narodne može. Govornik razne neumestne, prazne izgovore pobije in še povdarja, da je slabo voliti, voliti veri nasprotni ljudi, greh. Dobro voliti tirja od nas ljubezen do vere, do slovenske domovine, da svitlega cesarja. Zato naj bi vsi volilci polnoštevilno prišli na volišče. Sedaj govorimo, delajmo; po slabo izpadlih volitvah je zastoj tožariti. Tudi ta času zelo primeren govor so poslušalci z zanimanjem poslušali in navdušeno odobraval. Predložene resolucije so bile med vihnim pritirjevanjem sprejete. Končno predsednik zaključil zbor z živio-klici na papeža in cesarja.

Resolucije političnega shoda v Jarenini. 1. Geslo »Proč od Gradca!« ostani stalno v našem programu. Kar imajo že Nemci na Češkem, deloma tudi Lahi na južnem Tirolskem, moramo dobiti tudi južnoštajarski Slovenci, namreč: slovenske oddelke pri vseh deželnih uradih in deželnih napravah in naposled še narodne kurije, da bomo Slovenci v slovenskih zadevah sami odločevali. 2. Na novo izvoljeni slovenski državni poslanci naj zopet osnujejo s Hrvati in Rusini skupen klub na krščansko-narodni podlagi. 3. Shod opozarja vse južnoštajarske Slovence, naj vsepovsod odločno tirjajo, da bodi pri

odboru za leto 1901 nameravane deželne razstave v Gradcu tretjina odbornikov slovenska, istotako pri razsodišču, razglasila razstavnega odbora pa nemško-slovenska zajedno z vsemi napisi na razstavi. Če se ti pogoji ne izpolne, naj se nikdo od Slovencev ne udeleži razstave, nego naj celi slovenski Južni Štajer na višjemu mestu odločno protestuje proti nameravani enostranski nemško-nacionalni deželni razstavi. 4. Vsa gospodarska in politična društva slovenska naj pošljejo na vlado prošnjo, da naj novemu državnemu zboru pred vsem predloži združni zakon, ki bode tudi narodnim manjšinam v posameznih deželah dopuščal in pospeševal samostalno gospodarsko organizacijo. 5. Istotako naj se vsa gospodarska in politična društva po Slovenskem pravočasno pripravijo na odločen odpor proti morebitni obnovitvi vinske klavzule l. 1903. 6. Novozvoljeni poslanci naj vse moči posveté našemu gospodarskemu vprašanju, da se prej ko slej izboljšajo žalostne gospodarske razmere slovenskega kmečkega ljudstva. 7. Shod prosi vse prave slov. južnoštajarske rodoljube, naj skrbé z delovanjem in uplivom svojim, da se ohrani edinost med štajarskimi Slovenci in da ostane Slomšekov program tudi nadalje program vseh južnoštajarskih Slovencev.

Iz Ptujja. Politično društvo »Pozor« je sklicalo shod zaupnih mož, da se dogovorijo o kandidatu za IV. volilno kurijo, eventuelno tudi o kandidatu za V. kurijo. Vkljub slabemu vremenu prišlo je veliko število zaupnih mož iz vseh sodnijskih okrajev, razun Šmarskega in Ljutomerskega. Zborovanje otvoril je predsednik polit. društva gosp. Zelenik. Ker ta ni imel časa pri zborovanju ostati, izvolil se je predsednikom gsp. dr. Fr. Jurtela, zapisnikarjem g. Zupančič. Predsednik je prebral pismo bivšega poslanca g. dr. L. Gregoreca do predsednika političnega društva, v katerem je naznanil, da ne kandiduje več. Splošna želja je bila, da se postavi kandidatom mož, ki je v neprestani dotiki z volilci, ki stanuje v okraju in pozna korenito težnje svojih volilcev. Kot tak se je smatral g. dr. Jurtela, ki že sedaj zastopa kmetske volilce v deželnem zboru. Žal, da je iz tehtnih razlogov obče člani g. dr. Jurtela, veleposestnik v Hvaletincih, odločno izjavil, da kandidature ne sprejme. Ker je g. dr. L. Gregorec že pisмено izjavil, da podpira prijavljeno kandidaturo g. c. kr. dvornega svetnika dr. Miroslava Ploja na Dunaji, je prišla najprej ta kandidatura v razgovor. Uvaževalo se je, da je g. dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj domačin, da ima v ptujskem in gornjeradgonskem okraju posestva in da je strogo narodnega prepričanja in sklenilo z vsklikom, da se imenovani gospod postavi kot kandidat kmetske skupine za državni zbor. Pri tem se mora pripomniti, da so se od gosp. predsednika pozivljali navzoči mnogoštevilni kmetski posestniki, da naj imenujejo katerega sposobnega moža iz svoje sredine, ki bi njihove interese mogel in hotel zastopati uspešno v državnem zboru. Posamezni kmetski govorniki so izjavili, da v njihovi sredini ni takega moža in so tudi oni z veseljem pozdravili navedeno kandidaturo, tem bolje, ker jo navzoče brat g. kandidata, gosp. c. kr. notar Oton Ploj iz Gornje Radgone, izrečno izjavil, da njegov brat kandiduje na podlagi znanega slovenskega programa. Pomisleki glede odvisnosti gospoda dvornega svetnika od vsakokratne vlade, odstranili so se s tem, da je on kot član upravnega sodišča neodvisen sodnik in da so tudi v drugih volilnih okrajih in pri drugih narodnih taki visoki dostojanstveniki ugledno in vspešno delovali za svoje volilce. Končno, ko se je soglasno sprejela kandidatura g. dr. Miroslava Ploja na Dunaju, so navzoči zaupni možje izjavili željo, da se nasvetovani gospod kandidat v vsakem sodnijskem okraju predstavi volilcem, njim razloži svoj program, ter sprejme njih želje. Razprava o kandidaturi v V. kuriji je do-

gnala, da je večina zaupnikov izrekla svoje prepričanje, da ni vzroka odstraniti dosedanjega zaslužnega poslanca v tej kuriji in da se naj gosp. J. Žičkar zopet kandidira za V. kurijo za državni zbor. Bivšemu poslancu gsp. dr. L. Gregorecu izrekli so zbrani toplo zahvalo za njegovo večletno delovanje in pooblastili so odbor političnega društva, da mu to pismeno naznani.

Izlet štajarskih Slovencev 21. t. m. k. I. umetniški razstavi v Ljubljani se je vršil celo gladko. Mariborčanov se nihče ni vdeležil izleta, ker smo imeli politično zborovanje v Jarenini in na večer gledališčno predstavo v Narodnem domu. To pa se je bilo že vse prej določilo, predno se je vedelo, da nameravajo Celjani narediti izlet 21. t. m. Osupnenje nad nami je bilo torej nepotrebno.

Iz ptujskega okraja. »Domovina« št. 82 od 19. t. m. piše str. 443.: »Shod zaupnih mož v Ptujju dne 18. t. m. postavil je soglasno kandidatom za kmečko skupino Ptuj-Ljutomer g. dvornega svetnika F. Ploja. — Kandidatura za V. kurijo Celje-Brežice-Slov. Gradec-Ptuj-Ljutomer se je pustila in suspenso, ker se volilci niso zjedinili z duhovniki za kandidata.« Ta notica »Domovine« zastran kandidature Žičkarjeve je popolnoma neresnična, ker se je na shodu zaupnih mož v Ptujju dne 18. t. m. sklenila sledeča resolucija: »Shod zaupnih mož izjavi, da nima nobenega vzroka odstopiti v V. kuriji od dosedanjega poslanca, vlč. g. dekana Žičkarja, ker je dosedaj dokazal, da zasluži popolno zaupanje svojih volilcev.« Toliko resnici na ljubo.

Vitanje. Preteklo nedeljo, t. j. 21. okt. ob 10. uri predpoldan je oni sloveči Čobal sklical volilni shod v krčmi g. Karola Tischlerja. Rad bi bil socijaldemokratski poslanec. Pri nas že ne bode ničesar opravil, dasiravno je imel osem agitatorjev par nedelj v službi po Pohorju. Zastoj sopihajo nemški delavci iz Fužin in dva Francka. Naši kmetje so zavedni, da bi jim kdo obljuboval cenejšo kavo, cenejši sladkor, cikorijske in druge špecarije, pa bi ga volili. Pri shodih je tudi zastoj udrihati pri nas po duhovnikih, cerkvi in veri; to je Čobal čutil, ko so mu je oglašil Lukež Kuzman. Mi vsi svetujemo Čobalu, naj ostane rajši tam v Trbovljah in Hrastniku. Mi bomo volili le Žičkarja.

Od Drave. No sedaj je »strupena krapavica« iz Ptujja debelo laž natisnila o shodu slovenskih mož v Ptujju! Tam stoji, da je bilo inavzočih 50 oseb in to 30 duhovnikov, 20 odvetnikov in 6 kmetov, ki so se posvetovali o naših kandidatih. Mislil sem do sedaj, da ta posili Štajerc res samo resnico piše, ker ga nekateri trgovci in gostilničarji, kot njihov evangelij, tako toplo priporočajo, pa sedaj vidim, da prav in to še na debelo laže, ker nas je veliko število bilo le kmetov pri shodu, zraven nekaj duhovnikov in učiteljev, ki so bili tudi iz naroda poslani. Odvetnike sem videl le tri, kateri pa so nam dali, posebno g. dr. Jurtela, odločilno besedo. Strupeni krapavici ni prav, da smo se izrekli za gosp. dr. Miroslava Ploja in to radi tega ne, ker nam ga ne privoščimo, vedoč, da bi nam ta vrli gospod vendar le brez »Štajerčeve« botrine na Dunaju kaj izposloval, ako ga izvolimo za poslanca. On bode se svojo modro glavo in pravi slovenskim srcem nam kot poslanec več koristil, kakor 12000 žamanjskih Wisenjakov. Razumeš nepotrebni zdražbar »Štajerc«? Več prihodnjič.

Pravi slovenski štajarski kmet.

Cerkev Matere milosti v Mariboru!

Od več strani nas povprašujejo dobrotniki naše nove cerkve, še-li Marijina družba za zidanje cerkve obstoji in se sprejemajo novi udje? Odgovorimo, da še družba obstoji in nove družnike vedno radi sprejemamo. Sicer smo srečni, da že v novi cerkvi obhajamo božjo službo, vendar so altarji negotovi in večinoma le začasni in vrh tega smo dolžni blizo sto tisoč kron. Iz tega sprevidijo naši dobrotniki, kako silno nam je treba pomoči

in kako se veselimo, ako novi udje v Marijino družbo pristopijo. Prosimo tedaj vse Marijine častivce, naj nas ne zapuščajo v naši veliki denarni sili.

P. Kalist Heric, gvardijan in predsednik Marijine družbe.

Društvene zadeve.

Gledališčna predstava. Prihodnja predstava v našem Narodnem domu se vrši dne 4. nov., ne pa kakor je bilo v »Slovencu« pomotoma naznanjeno, dne 1. novembra. Igrala se bode žaloigra »Mlinar in njegova hči.« Igralci se že skrbno vadijo. Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Cene bodo znižane. Štajarski Slovenci, dne 4. novembra v Maribor!

Bralnemu društvu na Tinji podaril je Miha Zdolšek ugleden kmet iz Ponikve 11 lepih knjig. Bog mu povrni! nam pa nakloni več takih dobrotnikov!

Gospodarskemu bralnemu društvu v Kozjem so darovali nad 20 iztisov »Dom in Sveta« č. g. Janez Bosina. Bog plati!

Št. Jurij ob juž. žel. Podružnici sv. Cirila in Metoda zborujete v nedeljo, 4. novembra ob 4 uri popoldne v gostilni gosp. R. Dobovškega po običajnem vspredu. Po zborovanju prosta zabava z zanimivo spreminjavo.

Iz Ptujja. Visoko c. kr. namestništvo v Gradcu je pravila »podpornega društva organizator« potrdilo. Oddelek XIII. § 39. teh pravil se glasi: »Prvi občni zbor se skliče v teku jednega meseca po potrjenju pravil od proponenta Silvester Šentjure, v Celji. Ta občni zbor izvoli vodstvo. Prvi občni zbor je sklepčen, ako se oglasi najmanj 20 rednih društvenikov.« Na podlagi tega podpisani uljudno vabi vse gg. tovariše, kakor tudi dotične, ki se v obče zanimajo za prepotrebno društvo na prvi občni zbor, koji se vrši v Celju dne 8. novembra t. l. ob 10 uri popoldne v Narodnem domu. Prečitala in razložila se bodo pravila in izvolilo društveno vodstvo. Najuljudneje vabi S. Šentjure, organizator v Ptujju.

Odbor jareninskega kat. slovensk. polit. in gospodarskega društva se je sestavil takole: F. Gomilšek predsednik, Fr. Thaler podpredsednik, Alojzij Dроз tajnik, A. Herič blagajnik, Ign. Zupančič, F. Kurnik, Jožef Polančič, Ivan Kapler, J. Frangež, F. Cimperc odborniki, Leopold Zupančič, Ivan Sekol, Anton Hauc, Fran Plateis namestniki.

Odbor kat. akad. društva »Danica« se je sestavil 18. t. m. pri prvi redni občni zborovi seji za zimski tečaj leta 1900/1 sledeče: predsednik phil. Josip Srebrnič; podpredsednik med. Ivan Hubad; tajnik jur. L. Pogačnik; blagajnik phil. R. Pregelj; knjižničar phil. Janko Grafenauer; gospodar jur. Anton Kralj.

Katol. delav. podp. društvo v Konjicah vabi svoje ude na Slomškovu besedo, ki bo v Konjicah v nedeljo popoldne ob 3. uri. Pričakuje se tudi dež. odbornik gospod profesor Robič, da se pokaže svojim volilcem. Volilci, v nedeljo hajd v Konjice.

„Sava“ kat. pol. društvo za brežiški in sevnški okraj je nameravalo sklicati ustanovni zbor, ker se je nadjalo, da njej vlada potrdi predložena pravila. A nekatere določbe v društvenih pravilih se dozdevajo vladi nepostavne; zato preteče zopet par tednov, preden se stvar popolnoma uredi.

Listnica uredništva.

Razpisatelju 200 K nagrade za »veleposestnika«: Pišemo Vam privatno! — V Konjice: Izjave in notice prihodnjič, nekaj pozneje! Hvala! G. dop. iz Kozjega, Brežic, Slov. Gradec, Ljubno, Mozirje, celjska okolica: Tokrat ni bilo mogoče. Brez zamere. Prosim, čitajte drugi del našega današnjega članka. Vse si hranimo, kar ne izide, in bomo vporabili, ako bo potrebno. Torej le tako naprej. Bog živi! — G. Sokrat: Vi še ste politični samosrajčnik, ki ničesar ne razume, ne pa Sokrat. Vaše pismo, kakor vsa enaka sramotilna pisma smo izročili našemu urednikoviču, ki bo jih že s pravim komentarjem spravil na dan.

Gospodarske stvari.

Tečaji za vinogradstvo in sadjarstvo.

V tekoči jeseni in po zimi vršili se bodo vsled naloga c. kr. kmetijske družbe podučni tečaji in sicer v krajih:

Okraj Brežice: Sromle, Pišce, Bizeljsko, Videm. Okraj Kozje: Kozje, Olimje, Št. Vid, Virštajn, Koprivnica. Okraj Sevnica: Rajhenburg, Zabukovje. Okraj Laški trg: Št. Lenart, Jurkloster, Št. Jedert. Okraj Celje: Galicija, Šmartno v rož. dolini, Liboje, Teharje. Okraj Šoštanj: Št. Andraž, Skale, Št. Janž. Okraj Gornji grad: Bočna, Št. Martin, Ljubno. Okraj Slovenjgradec: Dolič, Šmartno. Okraj Konjice: Žreče, Spitalič. Okraj Slovenjebistrica: Poljskava, Makole. Okraj Šmarje: Zibika, Žusem. Okraj Rogatec: Sv. Križ, Rogatec. Okraj Ptuj: Sv. Barbara v Halozah, Ptujška gora, Zaverče. Okraj Ormož: Velka nedelja. Okraj Ljutomer: Križevci, Malanledja, Veržej. Okraj Gornja Radgona: Sv. Jurij ob Ščavnici. Okraj Sv. Lenart v Slov. gor.: Sv. Benedikt, Sv. Jurij, Sv. Lenart.

O priliki teh tečajev poučevalo bode se vinogradstvo, sadjarstvo, kletarstvo, kar se bode pač od slučaja do slučaja kot najpotrebneje pokazalo.

Nazorni praktičen pouk mora se posebno uvaževati, za tega del bilo bi jako ugodno da se kjer le mogoče ponudi prilika za praktično razkazovanje. Smoter bil bi torej zelo pospešen, ko bi okrajni zastopi, občine, razna društva ali posamezniki na svojih prostorih pri namenjenih ali obstoječih nasadih omogočili praktično demonstracijo. Posebno dobro bi bilo, da se ponudi prilika praktično kazati sajenje, snaženje, pomlajevanje, gnojenje, precepljevanje drevja, rigolanje vinogradov, razpeljavanje jarkov, potov itd., po vinogradih obrezovanje drevja in tersa ter mnogo enacega. Povsod primanjkuje spretnih delavcev, ki se glede umnega oskrbovanja drevja prav spoznajo. O priliki tacih tečajev bilo bi kaj umestno, da posamezniki ali društva ali občine nekaj spretnih delavcev pošljejo se učiti. Ti naj bi celi dan pri tečaju sodelovali, da se raznim delom prav priučijo. In če tem dotičniki, ki jih pošljejo, tudi dnino za isti dan plačajo, bode se ta primeroma mali strošek dobro poplačal, kajti po takih osebah, ki so neko-

liko izvežbane, bi se v dotičnih krajih glede oskrbovanja drevja gotovo mnogo zboljšalo, malenkostni strošek obrestoval bi se na ta način obilokrat. Saj imamo v tej zadevi primerov in skušenj dovolj po družih deželah.

Smoter tem tečajem je skušati odpraviti preobilo napake, katere povsod pri kmetijskih gospodarstvih, posebno glede sadunosnikov in vinogradov najdemo, kmetovalce na pot umnega enotnega postopanja napelevati. Koliko narodnega blaga gre v zgubo vsled napačnega postopanja, koliko drevja hira, koliko vinogradov ne donša, kar in kolikor bi zamogli donšati, koliko pridelane robe ni moč spečati, ker se ni pridelala v pravi kakovosti, koliko vrednosti se zgubi vsled pokvarjenega vina, koliko najvažnejšega prometnega kapitala kmetovalčevega, rastlinske hrane gre v zgubo vsled nespametnega ravnanja z gnojem, koliko žuljev in potnih srag nastane po nepotrebnem, ker je treba, ako se ne upoštevajo temeljni pogoji, mnogo več napora, da se količjak uspeha doseže, ki je pa vedno manji nego pri primeroma manjem naporu a umnem postopanju.

(Konec prihodnjič.)

Cerkvene zadeve.

Prijazno vabilo k prvemu evharističnemu shodu v Mariboru.

Venite adoremus!

Sv. Oče Leon XIII. v svojem krasnem apostolskem pismu »Properante ad exitum saeculo« iskreno želijo, da se ob koncu sedanjega in ob začetku prihodnjega veka božjemu Odrešeniku uklanja ves katoliški svet, da se nebeškemu spravitelju in osrečevalcu povsod daje čast, slava in zahvala, da se mu izkazuje zadoščenje, češčenje, spoštovanje in moljenje.

Za to so naš za vse dobro zelo vneti nadpastir, premilostni knez in škof v svojem vzvišenem postnem pastirskem listu za to leto napovedali različne jubilejske slovesnosti na čast našemu Odrešeniku Jezusu Kristusu, Bogu-človeku, ki živi vlada in gospoduje.

Zdaj torej, ko smo vse te prelepe svečanosti malodane že praznovali, in še njih

spomin oveseljuje naša srca, je čas, da ustrezemo vroči želji prečastitega nadpastirja in še obhajamo »prvi evharistični shod za duhovnike častilce presvetega Reš. Telesa«, in za ude molitvene družbe »associatio perseverantiae sacerdotalis«, kakor tudi za vse druge duhovnike naše škofije, ter tako prelepi venec cerkvenih jubilejskih slovesnostij spodobno zavezemo s prekrasnim rdečim trakom.

Pridite torej duhovni bratje! Venite, adoremus! Pridite! da se kralju vseh vekov, Jezusu v presvetem zakramentu, ob koncu stoletja kakor ena duša in eno telo slovesno poklonimo, da se zahvalimo visjemu pastirju, da nas je izvolil za svoje duhovnike, da ogrejemo svoja mrzla srca na njegovem plamtečem božjem srcu, da obžalujemo pred božjim sodnikom svojo nezvestobo ter mu obljubimo odslej večno zvestobo, da njegovemu usmiljenemu srcu priporočimo sebe, svoje duhovne brate, lavantinsko lepo škofijo in vso sveto katoliško cerkev.

Naj bo naše število okoli presvetega Rešnjega Telesa toliko, da moremo Gospodu reči: »Vides turbam complimentem te!« (Mark. 5, 31).

Komur le mogoče, naj ne ostane doma, ampak drug naj drugega spodbuja, da gre na evharistični shod rekoč: »Transeamus usque Betlehem et videamus hoc verbum!« (Lukež 2, 15).

V Mariboru 17. oktobra 1900.

Vspored za prvi evharistični shod, ki se bo vršil 22. novembra v praznik Sv. Cecilije v stolni cerkvi v Mariboru:

Ob 10. uri zjutraj »Veni sancte Spiritus«, pontifikalna maša, potem adoratio coram Sanctissimo.

Ob 12. uri skupni obed.

Od 1/3—1/4 konferenca.

Od 4—5 adoratio, litanije presv. srca in Te Deum.

Spored je tako sestavljen, da morejo gospodje udeležniki že tisti dan prihajati in že istega dne zopet odhajati. Kdor se želi udeležiti shoda, naj se vsaj do 15. novembra oglasi, da se bo moglo potrebno oskrbeti.

Loterijske številke.

Linc: 20. oktob. 1900. 35, 48, 55, 20, 46

Trst: » » » 77, 11, 78, 60, 54

Fotografski zavod v Mariboru

je najstarejši

Henrika Krapeka, v Fritsch-evi vili
Badgasse št. 11.

Dohod k vili skoz Grabengasse, Bad- in Fabriksgasse. Priporoča fotografska dela vsake vrste od medajlonove do
Zalagatelj c. kr. avstrijske uradniške zaveze. človeške velikosti, ter vse najboljše in najhitreje izvršuje.

**Iz Etterjevega
sadnega
soka**

dobljenega iz prirodnega sadja, ki je prost vsakih kemičnih primesij in se toraj ne sme zamenjati z umetnim sadnim sokom, napravi si lahko vsakdo z malimi stroški prav dobro, trpežno poživlajočo

Sadno

● **pijačo** ●

10 litrov sadnega soka, ki se brez vsakega drugega dodatka zmeša s 100/130 litrov navadne vode, da po naravnem kisanju 110/140 litrov močne, čiste okrepevalne jako zdrave in cenene

sadne

pijače.

Dobi se pri en gros-trgovcu A. Jurca in sinovi v Ptuj. — Viljem Etter, Sigmaring.

Dobi se še nadalje pri: G. Ketz v Mariboru, M. Ogorevcu v Konjicah, K. Sima v Poljčanah, A. Balantu v Oplotnici.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Špitalske ulice št. 12.

Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. za najkulantnejših pogojev. Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim. Zavarovanje proti kurzni izgubi. Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. Eskompt menjic najkulantneje. Borzna naročila.

Zahvala in priporočilo!

Podpisana posestnica se tem potom gospodu Janezu Krautiču, privatnemu živinozdravniku pri Sv. Jurju v Slov. gor., zahvalim, ker so moja kobilo, katera je bila na obeh očesih popolnoma slepa ozdravili. Tudi drugi so jo ozdravljali, pa so mi popolnoma upanje vzeli, češ da bo vedno slepa ostala, in da nobene pomoči ni več. Ali glejte, gospod Krautič so v kratkem času in popolnoma mojo žival ozdravili, tako da vidi zdaj spet na obeh očesih kakor poprej. Priporočam vsem posestnikom, kateri imajo svoje konje bolene, naj se do tega gospoda obrnejo, kateri jim bo gotovo pomagal.

463

Julija Serneč, posestnica pri Sv. Lenartu v Sl. gor

Mojster Konrad Skaza atelir za cerkvena dela in posestnik v Sv. Ulrich-u, Gröden na Tirolskem

se priporoča preč. cerkvenim predstojništvom za prenovljenje cerkvenih del, za preskrbljevanje novih oltarjev, lec, rezljanih (Relief) in slikanih križevih potov, posameznih podob, kipov in križev. Specialist za Betlehemske jaslice z 30 rezljanimi podobami od 30 gld. višje.

Za vsako poljubno podobo pošljem originalne fotografije; za križe pa rezljane razpela na ogled, frankovano vsakemu duhovniku.

Spričevalo.

Gospod Konrad Skaza, pozlatar in slikar skozi 10 let delovodja pri Stuflesseru v Gröden na Tirolskem, je prenovil letos v cerkvi Matere božje v Vitanju dva oltarja leco in orglje. Delo je izvršil, kakor veščaki sodijo, lepo okusno in fino, da ga smem z najboljšo vestjo najtoplejšje priporočati cerkvenim predstojništvom. Tudi cena je nizka. Ker je preskrbel za tukajšnji okraj mnogo kipov in krasnih križev iz Tirolskega, sem se sam prepričal, da je mnogo boljše, enake reči pri tem gospodu naročevati, kakor po kateri drugi poti. — Ker pa je g. Skaza naš slovenski rojak in zasluži da se mu vsakovrstna cerkvena dela izročajo.

Vitanje, 5. avgusta 1899.

J. Zičkar, župnik.

Razglas.

Hranilno in posojilno društvo v Ptuj

registr. zadruga z neomejenim poroštvom

imela je v prvih treh četrtletjih tekočega

leta denarnega prometa	K. 2.287.573:09
Hranilnih vlog se je sprejelo	K. 474.224:17
Vrnilo pa	K. 472.240:92
Posojil se je izplačalo	K. 481.775:50
Vrnilo pa	K. 436.734:81

Hranilne vloge obrestujejo se po $4\frac{1}{2}\%$ ter se obresti polletno kapitalizujejo. Od posojil danih na osebni kredit računijo se 6% , od onih proti vknjižbi $5\frac{1}{2}\%$ in če je dana pupilarna varnost 5% obresti.

Ravnateljstvo.

Razglas.

Naročevanje ameriškanskih trt iz združenih državnih in deželnih vinograjskih zavodov za dobo nasajevanja 1900/1.

Štajarska dežela oddaje na jesen 1900 in v spomladi 1901 sledečo množino ameriškanskih trt in pod sledečimi pogoji:

1. 350.000 požlahtnjenih trt večinoma rumeni šipon (Mosler); laški rilček (Wälschriesling); burgunder, beli; žlahtič (Gutedel), rudeči in beli; silvaner, zeleni; Kölner, modri; traminec, rudeči na Rip. Portalis, Vitis Solonis in Rup. Monticola.

2. 650.000 komadov vkoreninjenih trt od Rip. Portalis, Rup. Monticola in Vitis Solonis.

3. Veliko množino rozg od treh zgoraj imenovanih ameriškanskih podlag.

Opazka k 1.: 250.000 požlaht. trt odda se ubožnišim posestnikom vinogradov za znižano ceno kron 160 za 1000 komadov; ostale se prodajo: 240 K za 1000 kosov.

Opazka k 2. Vokoreninjenih trtic 350.000 se prepusti revnejšim vinogradnikom 1000 trt za 10 K., ostale se prodajo 1000 po 20 K.

Opazka k 3. Rozg se odda polovica brezplačno, ostale po 6 K za 1000 komadov.

Vse te trte dajejo se le štajarskim posestnikom, katerih vinogradi se nahajajo v občinah, ki so po trtni uši za okužene izrečene. Prekupčevalcem se to trsje ne daje.

Cene se razumejo na kraju trsnice. Pošiljatev in dovažanje se posebej zaračuni.

V Gradcu, meseca septembra 1900.

Od deželnega odbora štajarskega Edmund grof Attems.

Jos. Mursa na Krapji pri Ljutomeru

Odlikovani s častno diplomó l. 1895 na razstavi v Ptuj.

Na celem Jugoslovanskem edina izdelalnica cementnih mozaik-ploč.

Tlak sestavljen iz takih ploč je enak pogrnenim umetno vezanim preprogam in je lepši in cenejši kot tlak iz klinker ali samotnih ploč, ter skoro neomejene trpežnosti. **Stopnice iz cementa**, tudi brušene, imitacije marmora in sijenita. Trše in lepše kot iz kamena. **Cevi iz portland-cementa** v dvanajstih velikostih od 5cm do 75cm v premeru. Cementne korita za svinje in studence, za jaslje, za govedo in konje. **Strešnike iz cementa z dvojno zarezo** in zgornjim obrobkom (Doppelfalzziegel mit Kopferschluss) z asfaltom impregnirani. Taki strešniki so skapčani na vseh štirih straneh, pripravljeni za zelo položne strehe. 13 komadov krije $1\frac{1}{2}$ m, ki tehtajo komaj 35 kg. — Ceniki zastoj in franko.

Filijala v Središči na Dr., zaloga: Radgona, Ljutomer.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod.

31

Zaloga pri **Ivan Jebačinu v Ljubljani.**

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in našim znancem, da nam je Vsemogočni vzel našega ljubljene sinčka, oziroma brata

Vladimirja

ter ga posadil med mnogobrojno število nedolžnih angeljev.

V Mokronogu dne 20. oktobra 1900.

Drag. Kolar, oče. L. Kolar r. Kecl, mati. Dragica sestra.

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedeneca
v Mariboru,

Kokoschnegg-Allee, Hilarinsstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd.

Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

36

Murnikov naslednik

izdelovatelj umetnih in stavbarskih kamenov v MARIBORU

na oglu Kaiserstrasse in gledališčne ulice štv. 10 se priporoča v izdelovanje prižnic, altarjev, žarfov in nagrobnih spomenikov, križev itd. itd. itd.

Največja zaloga izgotovljenih novih nagrobnih spomenikov na celem Spodnjem Štajarskem.

Dela se vestno in ceno. — Risbe in načrte dela

Anton Gaiser,
lastnik.

Karol Kocijančič,
klesarski mojster.

Viničar

se išče do sv. Martina, ki ima od 4—6 delavnih močij. Oglasi naj se pri gosp. Fr. Gertu, županu v Framu. 458. 2

Ivan Cesar

podobar v Mozirju (Štaj.)

uljudno naznanja, da je z dnem 1. oktobrom t. l. svojo zalogo iz Narodnega doma v Celju preselil nazaj v Mozirje, ter da bode kakor do sedaj, tudi zanaprej vse v svojo stroko spadajoča dela v Mozirju izvrševal, ter se preč. duhovščini in slav. občinstvu za nadaljna naročila vljudno priporoča. 477. 3

Št. 1459.

Razglas.

Najemnina borskega mosta čez Dravo se da v najem na eno leto oziroma 3 leta in sicer od 1. januarja 1901. Iz tega vzroka vrši se v torek 6. novembra ob 10 uri predpoludne pri tukajšnjem uradu javna dražba in se lahko dražbeni pogoji vsaki dan pregledajo v pisarni okr. zastopa.

Okrajni odbor v Ptuj
dne 24. oktobra 1900.

478.

Načelnik: Zelenik m. p.

Izvrsten letoš. mošt

z 13° do 18° dobi se po 28-50 v. l. za izvrstna vina pri dvakrat diplomovanem c. kr. poštarju Fr. Košer v Juršincih pri Ptuj. 473. 3

"Gloria" redilna krma za konje, zabranjuje bolezni, vzdrži konje močne in iskrene

"Gloria" začimba krma govedi, pospešuje prebavljanje, čisti kri, zboljšuje in množi mleko.

"Gloria" mlekarski prašek za krave, pospešuje izločenje mleka in odstranjuje napake mleka.

1 veliki zavitek velja K 1'20, mali K 0'70, 5 kg. v zavitku za poskus po pošti K 5'— poslano iz Dunaja. Barteljevo klajno apno, neobhodno potrebni dodatek h krmi za mlado, molzno in brejo živino, v slučaju, da živina liže, da ima kostne bolezni itd. 5 kilogr. za poskus K 2'—, 100 kg. K 22'— iz Dunaja.

Vaselino mazilo za usnje v plehastih škatljah: 1/2 kg. 60 vin., 1 kg. 1 K, 5 kg. K 4.

Rusko patent. mazilo za usnje po 1/2 kg. K 1'10, 1 kg. K 2'—, 5 kg. K 8'—.

— Navodilo brezplačno. —

Miha Barthl in drug.

Dunaj X. 460. 9

Kdor hoče 400 mark

garantirano mesečno lahko in pošteno zaslužiti? Naj pošlje naslov z znamko:

V. 21 Annoncen - Exped.
K. F. Wojtan, Leipzig-Lnd.

Cerkveno vino

Dražba izvrstnega novega vina 9 polovnjakov bode v Framu v ponedeljek 9. novembra ob 10. uri predpoldnem.

472. 2

Župništvo.

Priporočilo!

Kot novo izvežbani zidarski vodja se priporočam č. g. župnikom in občinskim predstojnikom za nove stavbe. Delam točno in ceno. Kdor želi kako stavbo imeti dobro izvršeno, naj se oglasi pri meni

Janez Gašparič

zidarski vodja.

Sejanci pri Sv. Tomažu,
p. Ormož. 436. 1

Grobar

se išče za pokopališče

v Konjicah.

Kogar bi ta služba veselila, naj se oglasi do 1. novembra pri tamošnjem velč. gospodu nadžupniku. 459 1

Naznanilo!

Podpisani si usojam naznaniti vsem posestnikom vinogradov, da bom imel koncem tega leta in prihodnjo spomlad veliko množino na suho cepljenih trt različnih dobrih in čistih vrst cepljenih na Riparijo portalis in Rupestris Monticolo in sicer:

6000 Laški rilček (Välschriesling), 4000 Zlahtine (Gutedel), 2500 Šipona (Mosler), 2000 Traminerja (Traminer), 1000 Mali rilček (Kleinriesling), 1000 Beli rafol (Ranfol weiss), 1000 Burgunder beli (Burgunder weiss), 900 Burgunder rudeči (Burgunder roth), 900 Sylvaner (Grüner Sylvaner).

Vožnje karte in tovarni listi v

AMERIKO

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie, Antwerpen

vozi naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstr. vlade. — Natančna pojasnila daje

Red Star Linie, Dunaj

IV. Wiednergürtel 20

ali pa

32

Anton Rebek v Ljubljani —
Kolodvorske ulice 34.

Julij Popper, Innsbruck —
Südbahnstrasse 2.

V najem

se da takoj hiša s sadunosnikom v Gornji Poljskavi na dobrem prostoru. Pripravna je za mešano ali drugo trgovino s pohištvo. Popraša se v Mariboru, Tegethofska cesta št. 34. 5-5

Mladega trg. pomočnika

dobro izurjenega v manufakturnem in špecerijskim blagu. Tudi učenca z dobrimi šolskimi spričevali od poštenih staršev sprejme takoj:

Jakob Volovec

trgovina z mešanim blagom v Ljutomeru, Štajarsko. 461 (1)

Dražba

cerkven. vinskega mošta.

Dne 25. vinotoka t. l. ob polu deseti uri dopoldan draži cerkveno predstojništvo Sv. Petra pri Mariboru 150 hl. letošnjega vinskega mošta.

P. n. gospodi prijatljivi te-le vinske zlahtnine, prepričani smo da bodejo iznenadeni o njeni milini in dobroti. 465. 1

Sv. Peter pri Mariboru.

Razne

uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Cepljeno na Rip. portalis.

600 Traminerja (Traminer), 550 Burgunder beli (Bugunder weiss), 300 Sylvaner (Grüner Sylvaner), 100 Šipon (Mosler), 100 Zlahtnina (Gutedel).

Cepljeno na Rup. Monticolo.

50 Šipon (Mosler) na Solonis. Skupaj 21.000.

Vse te trte so dobre rasti, lepo zaraščene in dobro vkoreninjene ter se prodajo po 160 kron 1000 komadov, ali 8 kr. komad; kdor naroči najmanj en tisoč, dobi jih 50 brezplačno.

Oglasiti se je vsaj do novega leta pismeno ali ustmeno pri Antonu Slodnjaku, trtnarju v Juršincih pri Ptuj.